

NAŠ DOM

Štev. 11.

V Mariboru, 1. junija 1913.

XIII. letnik.

Kornelij.

Povest iz zadnjih dni Jeruzalema.

(Nadaljevanje.)

Šesto poglavje.

Razkrinkan.

Obleganje je stalno napredovalo. Tit je preložil večino svojega taborišča na kraj, kjer so nekdanje taborile asirske čete. Trkači so delovali noč in dan, Nikon je butal neprestano proti srednjemu stolpu drugega obzidja. Judje so uprizorili ponovno izpade ter se bojevali drzno in obupno, pa niso mogli ustaviti razdiranja. Zidovje se je omajalo in Tit je prodril na čelu izbrani četi v predmestje. Judje so se mu vrgli v trumah nasproti, in še-lepo 4 dni trajajočem hudem boju, v katerem so izgubili mnogo vojakov, se je posrečilo Rimljanom, zavzeti to postojanko.

Legijonarji so bili kar zmage pijani. Tit jim je dovolil, dobljeni del mesta opliniti. Vsak kotic so preiskali, da najdejo kak plen, in razbili pohištvo. Kastor in nekateri vojaki kohorte Marija Prima našli so v palači Heroda Antipe veliko vinske zalogo.

Bilo je zvečer. Kastor je počival z več tovariši pod skupino palm. Pili so ga, kakor je pozelelo srce. Legijonarji so si ovenčali glave s cvetličnimi venci, kakor je bila navada pri bogatih posameznikih imenitnih Rimljanov. Kastorjevi pogledi so bili že nejasni in jezik se mu je že obračal težko.

„Pri templju Jupitra! Naši gospodarji se imajo dobro, mi pa živimo vedno prav po pasje. Ko pridejo iz vojske v Rim nazaj, prejejo cele noči v slavnih posameznikih in si ovenčajo glave z

lovrom. Želim si, da bi bil tudi nekdanji senator ali tribun!“

Feliks, eden izmed popivačev, povzdigne čašico iz čistega zlata, ki se je svetila nekdanj na Herodovi mizi pri slavnostnih posameznikih, in jo spije na en dušek. — „Zdi se mi, da si na pravem potu do te časti. Saj se raduješ naklonjenosti svojega gospoda v preobilni meri!“ Tovariši se zakrohočejo glasno.

„Da, on sme vstopiti vsak trenotek v šotor Marija Prima. Stotnik ravna ž njim kakor s plemenitim patricijem. — Zdi se, kakor da bi bil on suženj, ne pa Kastor!“

Demetriji, ki je izustil te besede, pomakne se bliže h Kastorju in mu posepeče nekaj na uho.

Zamorec se začne surovo smejati.

„Demetriji bi rad iskal skrivnosti med menoj in Marijem Primom; resnično, nima nobenih skrivnosti pred menoj.“ — Pije in pocmaka z jezikom kakor sladkosnedež pri posamezniku Lukula (znani požeruh).

Demetriji napolni zopet čašo in napija neprestano zamorec. Hotel je zamorca upijaniti, da bi se mu razvozljaj jezik. Morebiti se more z govorjenjem pijanega okoristiti.

Kastor vliva čašo za čašo va-se, oči mu postajajo že nekako steklene. Odviha rokav in gleda z napol ugaslimi pogledi svoje krepke mišice.

„He, Feliks“, zakliče nasproti sedečemu, „kaj misliš, ko bi jaz kot gladijator (borilec v gledališču) v areni po-

skusil srečo, ali bi si ne zaslužil več denarja, kakor ga vsebuje celi tempeljski zaklad?“

Demetrij namigne skrivoma z roko, da naj pritrdijo nečimernemu bahau. Feliks ga razume.

„Kaj Kastor? Prisegam pri spominu na svojega očeta, nobeden bi se ne mogel ustaviti tvoji moči. Herkul (paganski junak) bil je proti tebi pritlikavec!“

Kastor pokima z debelo glavo in seže zopet po čaši. Pri tem razlije precej vina, ki je teklo po nogah Demetrijevih.

„He, Kastor! Obnašas se kakor da si pijan!“ pravi posmehljivo.

„Pijan? Celo morje spijem do dna, če se greš z mano vadlati. Demetrij, ali si slišal, kako je hvalil Feliks moč moje roke?“

„Slab hvalitelj je. Govorniki kaptolski niso zmožni, da bi pohvalili tvojo moč, kakor se spodobi.“

„Veš, koga strem s to-le pestjo?“ blebeta zamorec.

Demetrij se nagne protinjemu. Zdi se, da je prišel zaželeni trenotek.

„Pri bogovih Rima in vseh narodov, Marija Prima!“ blebeče Kastor dalje.

„Kakšno neumnost govoriš?“ kličejo vsi vprek.

„Čakajte!“ začne zopet zamorec. „Veste za Marijevo vilo, ki se nahaja ob Apijski cesti?“

„Ni je enake v Rimu!“ odgovori Feliks. Demetrij zre nepremično v zabreklo lice zamorca.

„Ha, zakaj naj molčim, vi ste moji prijatelji, in med pravimi prijatelji ni nobenih skrivnosti. Vila je moja!“

Skuša se držati ravno, pa zaman; omahnil bi bil, da ga ni držal Demetrij. Vsi so onemeli iz začudenja.

„Kaj zijate v me? Obnašajte se spoštljivo, nisem vaše vrste! Svoboden mož sem, sedež v senatu (starešinstvu) mi je zagotovljen!“

„Jupiter naj me pokonča, če bi hotel jaz trditi, da ga nisi vreden“, odgovori Demetrij in drži Kastorja neopazeno za opasivnico.

Kastorju se je jezik razvzljajal in

blebetaje pripoveduje, kako je napadel s svojim gospodom po noči Kornelija, kako je ušel ta gotovi smrti le, ker se je vtaknil nekdo vmes. Da je Kornelij prostak v njih vrstah, je delo Marija Prima, ki je postavil Kornelija pri Titu v pravo luč.

Legijonarji poslušajo govorjenje pijanega zamorca z največjo pozornostjo in ne opazijo, da se je skril za deblo bližnje palme nek vojak in skušal vjeti vsako besedo njihovega pogovora.

Longin je bil silno žalosten zaradi velike nesreče svojega gospoda Kornelija. Mnogo nočnih ur presedel je pred šotorom in premišljeval, kako bi pomagal svojemu gospodu.

Pri bahatih besedah zamorca začelo mu je srce hudo utripati; v prstih ga srbi in najraje bi planil na zamorca. Pa s tem bi dobri stvari slabo služil, in zato preudarja, kaj naj stori.

Kastor je končal svoje pripovedovanje in zopet pograbil čašo.

Longin se odstrani neopazeno. Po da se nakrat k šotoru Titovemu, ki se je ravno pripravljaj, da pogleda s Tiberijem Aleksandrom po taborišču.

Longin pade na kolena in skloni ponižno glavo. Ko Tit opazi, da bi vojak rad govoril, obstoji pred njim in reče prijazno:

„Kaj želiš?“

„Gospod, jaz sem Longin, služabnik Kornelijev, katerega je pahn timer izdajalec v pogubo.“

Tit se vrne v svoj šotor in pozove Longina, naj mu sledi.

„Kaj mi hočeš povedati? Ne boj se in govori, kakor bi imel pred seboj tovariša in ne vojskovodje!“

„Oh, gospod“, začne Longin, „stotniku se je zgodila velika krivica! Sovraštvo njegovega nasprotnika ugonobilo ga je!“

„Kdo je njegov sovražnik?“

„Marij Prim, gospod. Od prvega dne, ko je dospela naša kohorta na Oljisko goro, je Marij Prim strupen nasprotnik mojega ubogega centurija.“

„Ne imenuj ga ubogega. Če je poštenjak, našel bo pravico. Pripoveduj dalje!“

Longin pripoveduje v priprostitih,

pa ginjaivih besedah, katere mu je narokovala ljubezen do Kornelija, prihod kohort na Oljisko goro, smrt Simeonovo in napad Jonatana. Ko pove, kar je slišal iz ust zamorca, se Tit silno raztogoti. Zgrabi bronast svečnik in ga vrže na tla, da se razdrobi.

„Pojdi, uvedel bom preiskavo in gorje ti, če si lagal!“

V šotor Marija Prima vstopil je nek častnik. Marij Prim hiti, da ga prijateljsko pozdravi. Titurij Sabin pa zavrne roko, katero mu ponudi Marij, z zaničevanjem.

„Moral bi se bati, da bi prešel del sramote na mene, če bi stisnil tvojo desnico!“ reče Titurij začudenemu Mariju.

„Kako naj umem tvoje besede?“ — Obledi in le težko prikrije, da se mu trese telo.

„Jupitru lahko daruješ bika, če ti bo dal še kdaj gledati rimski tempelj. Podlež si, ki si Kornelija ostudno obrekoval, in ob enem si bedak, ker si vse zaupal svojemu sužnju Kastorju. Pojdi ven! Pod palmami palače Heroda Antipe leži tvoj zamelec, popolnoma pijan. Vino mu je razvozljalo jezik, in njegova skrivnost je danes govorica cele legije. Moj sluga Demetriji mi je ravnokar pravil o tem. Zdaj grem pa kar naravnost k Titu in mu vse povem!“

Kakor uničen pade Marij Prim na kolena in objame noge Titurija.

„Molči, dobri Titurij, in ne pahni me v pogubo!“

Centurij ga sune zaničljivo preč in reče hladno: Polure ti dam časa! Zajezi konja in beži, kakor naglo moreš, strahopetna duša.“

Komaj to izgovori, priropoče Kastor v šotor. — „Gospod“, brblja, „vila je neki zelo lepa, in ...“

Ne govori dalje. Marij Prim plane z divjim krikom po konci, zgrabi meč in se vrže na zamorca. Udarci z ostrino po glavi strezni zamorca hipo-

ma. Ko čuti suženj kri na čelu, zatuli kakor divji bivol in zdirja ven.

„Osveta! Osveta! dere se na vso moč in hiti k šotoru Tita. Ko dospetja, obstopi ga oddelek vojakov pod poveljstvom nekega častnika, ki ga je iskal. „V imenu vojskovodje, zgrabite ga!“

Legijonarji padejo po zamorcu, ki bije okoli sebe kakor blazen. Zvežejo ga in peljejo pred Tita.

„Pripeljite Marija Prima!“ zapove Tit in vojaki se požurijo, da izpolnijo povelje. Centurij je hotel ravno zajeziti konja, ko ga zgrabijo vojaki in vlečejo brez odloga k Titu.

„Podli morilec! Že na obrazu se ti pozna zločinstvo. Ti si Kornelija obrekoval in ne uideš kazni.“

Marij si ne upa pogledati Titu v oči.

Tit se obrne od njega in prevdaja, kako kazen naj naloži razkrinkanemu.

Ta trenotek porabi Marij Prim in si odpre žilo na levi roki.

Ko se Tit zopet obrne k centuriju, vidi, kaj se je zgodilo. Hitro zapove poklicati ranocelnika, ki preišče rano Marija Prima.

„Vrezal je krepko. Njegovo življenje je v nevarnosti!“ pravi.

„Moraš ga ohraniti pri življenju! Porok si mi s svojim življenjem zanj!“ pravi Tit in zapusti šotor.

Zunaj se mu pridruži Tiberij Aleksander. Tit mu reče: „Nameravam Korneliju zopet vrniti vojaške časti, strahopetneža Marija Prima pa kaznovati občutno. Kornelij naj služi do konca obleganja kot prostak. Padel je Judom v roke, tega ne utaji nihče in za to mora biti kaznovan. Ko bodo naši orli gledali zmagovito raz obzidje Jeruzalema, upostavljal ga bom v njegove časti. Marij pa naj med tem misli, da ne bo njegovo hudodelstvo nič kaznovano. Pa svoji kazni ne uide.“

(Dalje prih.)

Odkod verstvo?

I.

Dne 1. majnika t. l. je obsodil ljubljanski knezoškof slovesno list „Slov.

Dom“, ki si prizadeva v družbi drugih liberalnih listov ubiti v slovenskem ljudstvu verski čut z izredno predrz-

nimi in hudobno zasukanimi članki, v katerih naravnost pobija in taji vse verske, tudi temeljne krščanske resnice. Proti takšnim izbruhom protiverske gonje potrebno je včasih opozarjati na temelje krščanske vere, da se strupeno zelišče brezverstva ne razrašče in razpase. Zato bo „Naš Dom“ včasih predložil kako temeljno resnico, da se bodeš, predraga mladina, vedela sovražne ljulike varovati. Danes nekaj o izvoru verstva, ker širijo nasprotniki tudi o tem najgorostasnejše laži in izmišljotine.

Verstvo ali religija pomeni pravzaprav zvezo človeka z Bogom. Bog je stvarnik človeka, zato je človekovo razmerje do Boga, razmerje popolne odvisnosti. A ravno te odvisnosti od Boga in zveze z Bogom nekateri ne marajo, hočejo biti popolnoma „neodvisni“. Zategadelj tajijo osebnega Boga; liberalni list „Dan“ je tako nesramen; da celo pravi: Tolar je bog, pol tolarja bog sin in 25 cent. sv. duh. Če Boga tajijo, potem je umevno, da o kakem božjem razodetju, o kaki razodeti veri ne marajo ničesar slišati; ker se pa vendar ne da utajiti, da se nahaja v človeštvu vera, zato pa iščejo, kako bi početek verstva razložili, ne da bi pripoznali Boga.

Nekateri brezverci pravijo, da se je začelo verstvo v času, ko je bilo človeštvo še popolnoma surovo, divjaško in nevedno in si ni vedelo razlagati naravnih moči, n. pr. bliska in groma, viharja itd. Ker se je teh naravnih pojavov balo, začelo jih je častiti in moliti kot bogove. Veselili so se ljudje pri pogledu na solnce, ki je s toplimi žarki obudilo življenje v naravi, kakor tudi pri pogledu na svetle zvezde, ki migljajo na nočnem nebu, in začeli so jih po mnenju brezbožcev proslavljati ter jim izkazovati kot prijaznim silam božjo čast. Če se pa nebo zatemni, če težki oblaki solnce zakrivajo, če zagrmí, bliska in treska, gre to človeku skozi mozeg in kosti; in tako je padel na kolena in molil kot bogove nevedni človek naravne moči, ki so mu lahko postale nevarne in ga

navdale z grozo in strahom. Dandanes pa, ko sami plovemo po zraku, ko smo spoznali nebroj moči v naravi, katerih prej niso poznali, ko vemo, kako nastane blisk in grom, toča in mraz, vihar in veter, ni nam več potrebno, da bi se bali naravnih moči ali pa padli iz hvaležnosti do njih na kolena. Postali smo močni, prosvitljeni duhovi; ne potrebujemo verstva več. Nismo več v otroški dobi, odrasli smo, vera je le še parkelj, s katerim se lahko straši otroke in stare ženice. Tako govori brezbožnež.

Ali pa je res tako?

Ko bi bilo verstvo, češčenje božje, le učinek strahu in groze, katero naredijo naravne moči, potem bi morale tudi živali imeti vero, saj kažejo tudi živali strah pri mogočnih naravnih dogodkih. N. pr. mačka se boji groma, blisk in tresk lahko celo dobrega konja divje splašita, pes tudi tuli ob potresu itd. Ko bi imeli brezbožci prav, morale bi tudi živali ob takih dogodkih po svoje častiti Boga in pokazati verstvo; pa tega ne stori nobena žival, vera je predpraveca z umom obdarjenega človeka, ki sklepa od naravnih sil na Onega, ki je te sile ustvaril, in po takem razmišljanju pride do naravnega češčenja božjega. Božje češčenje in vera pa ni v tem, da se človek nehote prestraši ali pa nehote in trenutkoma razveseli, ko se kaže delovanje naravnih sil, ki izgine hitro, kakor je prišlo. Dokazano je tudi, da ljudje pri silnih pojavih kake naravne moči, n. pr. pri gromu ali potresu, ne molijo „sv. groma in sv. potresa“, ampak da se obračajo celo pagani in malkovalci v takih slučajih na Boga, rekoč: „O Bog pomagaj!“ Zato je že stari pisatelj Tertulijan rekel: Duša je po svoji naravi krščanska, hrepeneča in težeča po Bogu.

Verstvo ni učinek strahu in groze, bojazni in veselja, ampak vera leži že v človeški naravi, ki spozna Boga svojega stvarnika, od katerega in za katerega je stvarjen. Verstvo je splošna last vseh ljudstev, tudi onih, ki stojijo na najnižji stopinji omike. Po-

ganski zgodovinar Livij, rojen l. 59 pred Kristusom, je že učil, da ni na celem svetu ljudstva brez verstva. In isto učijo resnicoljubni učenjaki tudi dandanes, ko so poznata že vsa ljudstva sveta. Ko so odkrili Ameriko, prizadevali so si mnogi, najti kako novo ljudstvo, ki bi bilo brez verstva, pa se jim ni posrečilo. Naj si bo mišljenje o Bogu, o večnem plačilu in o večni sreči pri tem ali onem ljudstvu še tako skvarjeno, osnovni pojavi krščanskih temeljnih resnic nahajajo se povsod in ni jih težko izslediti, tudi pri celo neomikanih ljudstvih.

Drugi dokaz, kateri nam potrjuje, da so brezverci s svojimi nazori o početku verstva na krivi poti, posname-mo iz tega, ker je popolnoma nemogoče, iz občutka strahu ali veselja povzeti pojem Boga in temeljne verske in npravne nauke, ki se nahajajo v resnici v verskem izročilu celega človeškega rodu. Verstvo ni namreč zgolj naravno spoznanje Boga, katero si pridobi um iz opazovanja narave, ampak vera je nadnaravno razmerje človeka do Boga, ki se je razvilo iz nadnaravnega razodetja, katero nam je bilo razkrito po očakih in prerokih in nazadnje po Jezusu Kristusu in po apostolih. Na najstarejše razodetje bož-

je nanašajo ljudstva svoja verska izročila. Po cerkvi Jezusovi in njeni učeniški službi pa se nam oznanja in ohranja božje razodetje. Cerkev je dobila namreč od Kristusa povelje, učiti nas razodetih resnic. Iz nadnaravnega spoznanja božjega izliva se nadnaravna ljubezen do Boga in upanje na usmiljenje kakor tudi strah božji, ki se boji svetega in pravičnega Boga žaliti. Človek, ki bi hotel trditi, da se te resnice izvajajo in razlagajo iz strahu pred naravnimi silami, spada v norišnico. Besede sv. pisma: „Norec pravi v svojem srcu, da ni Boga“, veljajo tudi človeku, ki taji nadnaravno razodetje božje. Kdor taji Boga in vero, oznanjuje neodvisnost človeka in obožuje človeka, kar je bogokletno in brezumno dejanje.

Bog sam se je človeštvu razodel in se ga usmilil po neskončnem usmiljenju. Verstvo je potemtakem nadnaravni dar milosti božje, ki pa ima svojo podlago v naravni odvisnosti človeka od Boga. Tako nas uči zgodovina, vsebina in jedro vere, do katere spoznanja ne bi privedla strah in groza pred naravnimi silami, pa tudi ne samo človeško premišljevanje in tuhtanje.

(Konec prih.)

Štiri lastnosti člana mlad. organizacije.

Namen mladinske organizacije je, ohraniti, razviti in za poznejše življenje utrditi v človeku to, kar je lepo in dobro. Toda naše življenje je žalibog dandanes tako, da nam strupene burje premnogokrat zatrejo, kar je bilo v človeku dobrega. Zatorej vam hočem, dragi tovariši, v kratkih potezah navesti, katere lastnosti moramo posebno uvaževati, da ostane organizacija res dobra, in da postanejo člani organizacije vzor vsem, izven organizacije se nahajajočim. Izmed štirih prelepih lastnosti, ki morajo biti doma v srcu člana mladinske, kakor tudi vsake druge katoliške organizacije, moramo omeniti na prvem mestu prijateljstvo!

Pravo prijateljstvo ljudi dviga, jih blaži in osrečuje. Mora pa se prijateljstvo sklepati že v mladosti, in najlepša priložnost za to je sodelovanje v mladinskih organizacijah. Medsebojno prijateljstvo v mladinskih organizacijah je podlaga edinosti našega naroda v bodočnosti. Vsak čas vidimo, da nastane med udi mladeniških organizacij, ki so si bili dosedaj tuji, resnično prijateljstvo, ki sloni na spoznanju in čišljanju lepih lastnosti in dušnih vrlin sobrata v društvu. Zgodi se sicer večkrat, da uniči vihar poznejšega življenja, ko je mladenič zrastel v moža in zapustil mladinsko organizacijo, v mladosti sklenjeno prijateljstvo; vendar še bolj gosti so slučaji in razveseljivi

zgledi, da je prijateljstvo, ki je vezalo mladostna, za vse lepo in blago plameteča srca, ostalo trdno, da je srce, zvesto kakor sedaj v mladinski dobi, ostalo tudi celo življenje takorekoč vekomaj, prijatelju mladinskih let.

Druga lastnost, ki jo naj udeležujejo mladinske organizacije, je nesebičnost. Mlad človek navadno ne pozna sebičnosti, to je, da bi mislil le na lastno korist. Rad da in rad žrtvuje. Toda starejši človek je nagnjen k temu, da presoja vse le s stališča svoje lastne koristi. Premišljevanje kakega 50 let starega človeka je gotovo precej drugačno kot pa kakega 20letnega mladeniča v slučaju, ako se vrši kak shod. Prvi začne misliti na to, koliko časa bo zamudil, ali ga bo žena kregala, koliko bode zapravil denarja itd. Poslednji pa je povsem drugačen. Navda ga misel: Jaz moram biti pri lepem in koristnem shodu — in gre! — Glejte, v tem slučaju deluje nesebičnost. Mladenč ali pa mladenka ne gleda na svoje gmotne koristi ali pa gmotno škodo, ampak na koristi organizacije, sta torej nesebična. Slabosti sebičnosti ali izključne misli le na lastno gmotno korist nas morejo uspešno obvarovati le katoliške mladinske organizacije. Organizacija buči smisel za skupno korist v mladih ljudeh, ki pa gine, ako ni človek več v organizaciji.

Na tak način požlahtnjuje organizacija v človeku značaj, ga priljubi vsem, ki ga poznajo; saj stori tak mladenič ne samo kar mora, ampak kar more do berega za korist cele organizacije in širše celokupnosti.

Tretja lastnost, ki je za mlado in staro velevažna, je inteligentnost ali razumnost. Organizacija razvija in pospešuje inteligentnost in razumnost. V srcu mladega človeka se vzbudi želja po izobrazbi, hrepenenje, da bi videl in poskusil to in ono. Organizacija pripomore marsikateremu mladeniču oziroma mladenki, da mu ne umre smisel za izobrazbo. Ali mislite, da bi brez organizacije štel „Domoljub“ okoli 30.000, „Slovenski

Gospodar“ nad 16.000 naročnikov., ali po Mohorjevi družbi okoli 88.000 naročnikov?! Mislim, da nikakor ne! „Izobrazujmo narod“, bi bile prazne besede, ako bi se pri tem ne pomislilo na pomen organizacije pri izobraževanju. Le potom naših katoliških mladinskih organizacij napreduje izobrazba med našim ljudstvom od dne do dne vedno bolj.

Četrta lastnost, ki se mora nahajati v vsaki katoliški organizaciji in katero bi morali člani dotične organizacije skrbno gojiti, je disciplina ali redoljubnost v vsakem oziru. V vsaki organizaciji bi moralo biti urejeno parlamentarno življenje v dobrem pomenu besede, to je tako življenje, kot je v zbornicah, ki se zavedajo svojih vzvišenih dolžnosti in svoje odgovornosti in ki ne pozabijo, da so družba inteligentnih ljudi in ne razgrajčev ter pretepačev; torej mora vladati v organizacijah tak red, kot je v dobro urejenih in deloljubnih zbornicah v navadi. Za parlamentarno življenje pa je treba že precej zrelih ljudi. To zrelost pa mora pokazati vsak član in članica naših mladinskih organizacij po zunanje, in sicer na ta način, da se ne da v nobenem oziru strahovati od ljudi, ki so sovražni našim organizacijam, temveč da vsak napad najodločneje in temeljito zavrne. Člani naših katoliških mladinskih organizacij bi se morali vselej in povsod zavedati, da nimajo samo ušes, temveč tudi usta. Kakor naglašam pravico, katero imajo člani, da govorijo pri vsem, kar se ima zgoditi v organizaciji, oziroma tudi izven nje, prav tako naglašam tudi dolžnosti, katere so dolžni izpolnjevati in katere jim pravila dotične organizacije nalagajo. Duh strogega reda je potreben v društvu, in za vse naše javno življenje, versko, narodno in politično! Kdor pa se disciplini ne ukloni, zasluži kazen. Zmiraj se žalibog najdejo ljudje, kateri nimajo dovolj močnatosti in samostojnosti, da bi se odločno pridružili organizaciji ali uredbi ter se pokorili nje disciplini. Naj ne bo takih ljudi v naših vrstah, veliki

škodljivei so v verskem, političnem in socialnem ali družabnem oziru.

Dal Bog, da bi naše katoliške mladinske organizacije skrbno gojile te 4

lastnosti in s skupnimi močmi delovale za blagor milega slovenskega naroda. Z Bogom za narod!

Božidar S. ormoški.

Doma in po svetu.

Balkanski ognjenik se je pomiril in kmalu bodo prenehali, kakor je upati, zadnji potresni sunki glede ureditve Albanije in razdelitve pridobljenega ozemlja med zmagovalce. Ruski listi povdarjajo, da bi se spodobilo, dovoliti Črni gori kompenzacije, da se ji vsaj deloma poravnajo žrtve, ki jih je doprinesla v tem boju.

Zanimivo je, da so Turki odkorakali iz Skadra ravno na 435letnico njihovega prihoda. 24. aprila l. 1478 so prišli in 24. aprila 1913 so morali zapustiti svoj rop.

V Skadru je izbruhnil 7. maja velik požar v bazarju in napravil veliko škodo.

Na Francoskem je demonstiral v Toulu tropa vojakov proti 3letnemu službovanju. Prišlo je tudi do dejanskih spopadov. Več vojakov so odpeljali v zapore.

Imenitno prosvetno delo svobodomiselnih visokošolcev in njih prijateljev v Gradcu dovršilo se je na binkošne praznike. Katoliško visokošolsko društvo nemških dijakov obhajalo

je 25letnico svojega obstanka s slovesnim obhodom in slovesno službo božjo ter s slavnostjo pred cesarskim spomenikom. Svobodomiselci so jih napadli med divjim vpitjem s palicami, z gnojnico, z gnilimi jajci, s konjskimi odpadki in drugimi čednimi stvarmi; mnogo katoličanov je bilo ranjenih; prizanašali niso suroveži niti gospem; mnogim so raztrgali obleko in oropali dijakom čepice. Vojaštvo, katerega je poklical cesarski namestnik, je naredilo red. Graški župan, ki ni hotel tega divjaštva preprečiti, in njegovi privrženci, se jezijo, da niso mogli njihovi razdivjani ljubljenci uganjati do konca svojega divjaško-prostaškega početja. Bog nas varuj take kulture; če uganjajo že omikanci take surovosti, kaj še-le nemški neomikanci.

Državni zbor je začel zopet svoje delovanje dne 15. t. m. Znamenit govor je imel dne 20. maja 1913 poslanec dr. Korošec v imenu Hrvaško-slovenskega kluba. Priporočamo ga našim mladim prijateljem, da ga preberejo v „Straži“ od 21. maja.

Orli.

Na delo! Pisec teh vrstic je opazoval, kako se ubogi kmetič trudi na polju od zore do mraka, da bi potem v jeseni imel mnogo poljskega pridelka. Kakor ta kmetič, ki ni izgubil veselje do dela, tako tudi člani naših društev. Neumorno delujejo za blagor milega slovenskega naroda. Resnica je, da delovanje v društvih mnogo stane, ne samo dela in truda, ampak še mnogokrat denarja. Mnogokrat morajo požreti grenke besede od svojih nasprotnikov, posebno člani telovadnega oddelka Orla. Toda to vse ne plaši naše mlade moči, ampak s ponosom in z veseljem nadaljujejo delo, katero so za-

čeli njihovi predniki. Komur je mar za pravi napredek naroda, za blagostanje slovenskega ljudstva, ta bo vedno rad in z veseljem deloval v društvih, ne gleda na nasprotnike, kateri se z vso silo zaganjajo v naša društva. Toda tukaj ne sme biti le nekaj moči, ampak vsi se morajo združiti skupaj; ker z združenimi močmi delo bode dober tek imelo. Posebno mi Orli skupno delujmo, da dočakamo lepšo in srečno bodočnost.

Kar storiš za-se, s teboj izgine,
Kar storiš za narod, ostane vedno!

Zato pa pozdravljeni mladi delav-

ci slovenskega naroda na bojnem polju! — Na zdar! Brat Mihael M.

Slivnica pri Mariboru. V zadnji seji Orlov se je sklenilo, da se vršijo telovadne vaje vsak teden trikrat, v nedeljo popoldne, v torek in četrtek na večer. Brat načelnik se je udeležil tečaja v Ljubljani. Dne 4. maja so pri-

redili Orli igro: „Mala Pevka“; Dne 18. t. m. jo hočemo ponoviti. Telovadnih vaj se udeležuje redno 13—15 članov. V prihodnji seji po praznikih se bomo posvetovali o povečanju telovadnice. Orli, le pridno na delo in pripravljajte se na katoliški shod v Ljubljani!

Pod vaško lipo.

Spomini starega rokodelca.

II.

Moj prvi ponesrečeni korak do cilja me je oplašil, ali potrl me ni. Oče so ropotali, tovariši so se norčevali iz mene, in ko sem vso stvar premislil, spoznal sem tudi jaz, da sem ravnal napačno. Malo več korajže pa vendar mora biti, če se hoče kaj doseči, tako sem sklepal in sram me je postalo. Šel bi nazaj v trg k mojstru, prosil bi ga in vse bo zopet dobro. Toda, kaj pa, če me zlasa? Ne, tega pa ne! Rajši nič! Imel sem težke ure, zavedal sem se pa že tedaj, da se gre za stvar, ki mi bo odločila smer za celo življenje.

V tem dušnem boju pa sem se bil spomnil na mojstra Žagarja v sosednji vasi. Stanoval je v mali hišici in delal omare in škrinje, še rajši pa hodil za zajci po gozdu. Ljudje so govorili, da ima seznamek vseh zajcev in vseh grmov, pod katerimi se skrivajo te u-hate živali. K Žagarju pojdem povprašat, sem sklenil odločno. In tako je bilo. Mojster Žagar se je ponosno vzravnal, ko sem mu razodeval svojo prošnjo; potem pa z vsem dostojanstvom, kolikor ga je zmogel, slovesno rekel: „Tako, tako, učil bi se rad? Ali pa ti je znano, kaj je mizarstvo? Človek mora imeti talent, jaz ti ne bom mogel v glavo vtepati, ako si sam ne boš. Pa pridi, poskusil bom.“

Odslej se je začelo za-me novo življenje. Žagati in strugati sem se kmalu navadil; ko je minilo par tednov, stala je v delavnici nova pisana škrinja, moj prvi izdelek, katerega je celo resni mojster z vidnim zadoščenjem parkrat po strani poškilil. In minila še nista 2 meseca, pa sem si osvojil

ves bogati zaklad mojstrove umetnosti. Sedaj je imel mojster zlate čase. Kajti če mu je poprej na lovu pri zajcih grenila veselje pelinova kapljica skrbi, kaj se godi doma v delavnici, ko ni nobenega notri, mu jo je sedaj posladila zavest, da ima nadomestilo v meni.

Oba sva čutila to, ali kakor smo že ljudje različni, tako sva si to eno in isto stvar vsak po svoje tolmačila. Med tem ko sem jaz na tihem sklepal, da mora pravzaprav biti meni mojster hvaležen, in ne jaz njemu, ker mu sam zastonj delam, si je gladil mojster špičasto brado in hvalil svojo pamet, ki mu je svetovala, storiti dobro delo. Iz te zavesti pa se mu je sama po sebi rodila misel, da je sedaj njegova dolžnost, mene čisto po svoje ustrojiti. Mojster Žagar je imel poleg nekaterih dobrih lastnosti tudi to slabo, da je bil naročen na majhen svobodomiselni listič in se po njegovih naukih zvesto ravnal. Pri sv. maši je bil največkrat kje gori v Kremenskem hribu, in cerkve po več let ni obiskal za to, da bi v njej opravil spoved. Razlagal mi je torej pri vsaki priliki, kako nespameten je vsak, ki se briga tudi za kaj drugega kakor za zajce. Jaz pa tudi nisem bil tiho. Ker mi je mislil usiliti svoje nazore, sem si naročil tudi jaz časopis, in sicer katoliški. Čutil sem v sebi toliko odporne sile, zavest, da nisem nikomur nič dolžan, da mi je dajala pogum, da sem mu čisto po domače povedal, kako je že daleč.

V tistem času je čuval nad verniki v naši fari gospod Gregor. Vsi so ljubili blagega gospoda, ker bil je res vnet za blagor in napredek svojih fa-

ranov. Nekega dne, ko sem bil zopet sam v delavnici, pride k meni gospod Gregor. Prijazno me vprašuje to in ono in me slednjič povabi, naj se udeležim prihodnje nedelje ustanovnega shoda novega Slovenskega katoliškega izobraževalnega društva. Meni se je zdelo zelo imenitno, da so me sami g. fajmošter obiskali in me povabili na shod. Da se pri nas ustanovi tako društvo, o katerih berem v časopisu? Zakaj pa ne, kar morejo drugod, se bo pa tukaj tudi dalo! Ko bi mi bili gosp. župnik prinesli goldinar, bi ga nemara ne bil tako vesel, kot sem bil te novice. Jaz se tudi vpišem, sem sklenil. To bo mojster pihal!

V nedeljo se je res zbrala polna soba pri g. Gregorju. Nobeden ni vedel, kaj je to društvo, dokler nam govornik iz Ljubljane ni na dolgo in široko razložil, kako si drugod ljudje snujejo društva, kjer se učijo, zabavajo in pripravljajo za varčno, trezno, pametno življenje. Kakor prerajeni smo odhajali od shoda. Fantje smo tisto popoldne presedeli pod vaško lipo in ugibali, kje bomo prijeli, kako bomo delali, da bo novo društvo lepo nam predovalo. Imeli smo polne glave skrbi, mučile so nas stvari, ki so sicer čisto preproste, a so se nam zdele neizvedljive. Ko smo se pa drugo nedeljo zopet zbrali v župnišću in so nam g. župnik še enkrat vso stvar razložili, ter povedali, da se bomo kmalu učili eno igro in ustanovili tudi pevski zbor, so naša srca zakipela v navdušenju. Nič več nismo odslej vpraševali: Ali bo šlo? Mora iti! smo rekli.

Začelo se je novo življenje v naši vasi. Fantje iz naše in sosednje vasi so se poprej gledali kakor pes in mačka. Ko so pa nekoč g. Gregor v društvu lepo razložili, kako grdo je to, so si dali roke in ena sama četa je bila, ko smo jo zavili pod vaško lipo. Pa ne samo to. V naši kakor tudi v sosednji vasi, so bila med fanti gotova pravila. Kdor še ni imel 18 let, ni imel pravice, priti na vas pod lipo med „večje“ fante. Odkar pa je bilo društvo, pa je izginilo to pravilo, da, „večji“ fantje so

bili celo veseli, če smo prišli tudi „mali“ fantje zraven. In to je bilo, kar je vžgalo posebno mene.

Mojster Žagar pa je hodil ves po trt okoli. To, kar se mu še sanjalo ni, to se je izpolnilo, prišlo je tako, kot je pisal moj list, in ne tako, kot je pisal njegov. Iz obraza se mu je brala huda skrb. „Kaj bo, kaj bo!“ je tarnal včasih. „Duhovnik, pa počenja take reči! Kam pa pridemo?! Svoboda, enakost, bratstvo, to, to!“

Nekoč, ko se je posebno živo zamislil v to strašno nesrečo, pa se mu je v glavi porodila srečna misel, kako popravi to pohujšanje. — Po kosilu je naredil tako hud obraz, da so mu kar iskre švigale iz oči ter je pričel: „Rad sem te imel, dokler si bil pameten. Ali kar si pa pričel sedaj, tega ne morem nič več prenašati. Zato odločno zahtevam, da izstopiš iz društva in odpoveš svoj klerikalni list.“

Ostrmel sem, take odločnosti dosedaj še nisem videl pri njem. Potem me je pa pograbila sveta jeza, in da ni bil to moj mojster, tako častitljive postave, gotovo bi bil moral poslušati ploho ne ravno izbranih besed. Tako pa sem iz samega globokega spoštovanja do njega požrl jezo in si mislil: Čakaj, še nekaj časa, ko bom prost, poplačal ti bom z obrestmi tvojo svobodo!

Odslej nisem smel javno v društvo. Ali če sem bil že poprej navdušen, dobil sem odslej še večje veselje za stvar, ki mi jo je mojster Žagar prepovedal. Zahajal sem v družbo skrivaj in ko sem bil potem enkrat prost, bil sem tega zelo vesel, ker odslej bom sam svoj. Še bolj pa sem bil vesel, da sem med tem v društvu dobil najpotrebnejše pojme o izobrazbi, kar mi je pozneje tako prav prišlo. „Stara sablja“.

Fant kakor se šika. Mnogokrat ste že slišali koga hvaliti: »Res, to je fant kakor se šika«. Sicer pove tu in tam kako robato, ne stori vedno po volji starišev, se ga tu in tam včasih malo natrka, če prav je že večkrat sv. mašo zapil, tudi je že okusil ričet radi tepeža, vendar je fant, ki mu ne more kdo kaj. Saj je dober delavec, ne krade, še ni nikogar ubil. Ni treba, da bi nosil »panteljc s svetinjo«, ali da bi moral biti pri »Orlih«, zadosti je, če

le večkrat za pijačo da. Take in enake nazore imajo nekateri ljudje o tem, kar se za fanta »šika«. Ali imajo prav? Mislim da ne. Tako morejo govoriti le ljudje, ki so se nasrkali protiverskega in protinaravnega strupa iz libe-

ralnega časopisja. Pošten in razsoden fant ve, da ga morajo dičiti lastnosti ravno nasprotno prej omenjenim, da izpolnjujejo božje in cerkvene zapovedi, če hoče biti fant kakor se »šika«.

Tone iz Murskega polja.

Dekliški vrtec.

Domovinska ljubezen. Pomlad prihaja v deželo. Vse vstaja k življenju. Gorko solnce je dalo zemlji življensko moč in jo na novo prebudilo. Zemlja pa, kakor da steguje roke proti nam, kliče človeku: Obdeluj me in vse ti obilo povrnem jeseni. — Človek sluša, se trudi in poti, da si pridela vsakdanjega kruha.

In naša mati Slovenija?! Tudi ona dviga roke proti nam, rekoč: „Obdeluj me! Ne zanemarijaj me v teh časih, ko me stiska sovražnik od vseh strani, ko steguje tujec po meni svoje grabežljive roke, hoteč me izkoristiti v svoje namene in moj ljubi narod potujčiti, ugonobiti. Kakor se vzbuja narava, vzbudi se tudi ti, ljudstvo moje, posebno ti ljuba slovenska mladina, in poprimi se resnega dela na polju slovenske domovine!“

Ali naj ostanemo gluhi za take kliče? Ali bomo pustili, da se bo naša ljuba domovina žalostila nad svojimi otroci? Ne, nikdar! Mi se je hočemo zvesto okleniti kot dobri sinovi in hčere svoje matere.

Mi hočemo snovati podružnice Sl. Straže in zbirati vsak, še tako majhen dar ter ga položiti na oltar svoji domovini! Mi se hočemo v naših izobraževalnih društvih organizirati in se zavedati naših pravic in dolžnosti, ki jih imamo do rodne zemlje! Mi se hočemo izobraževati le njej v korist!

Sijaj, sijaj ljubo pomladansko solnce in ogrevaj srca naše ljube mladine. Prisijaj tudi v ona mrzla in mlačna srca, ki jim ni mar ne domovina ne sladki materin jezik. Odženi mrak in meglo iz njih src in vžgi jih, da zagore v veliki, čisti ljubezni do-dragih svetinj. Naj korakajo vsi ponosno nad naše narodne sovražnike, da jih skupaj premagamo!

Mladina kvišku; Nova pomlad naj oživi in preveva naše skupno izobra-

ževalno delo. Ne bodimo suhe vinske trte, ki niso za drugo, kot da jih vržemo v ogenj. Ne! Bodimo vedno zeleneče in obilen sad rodeče trte, zlahten sad rodeče v prid domovini!

Kako sladko je za domovino delati, trpeti, da, celo umreti. Vzglej so nam naši slovanski bratje in sestre na Balkanu. Kako se pogumno borijo, kako hrabro in častno umirajo za svoj dom.

Tudi mi hočemo tako delati. Umirati nam sicer ni treba za dom, pa drugače ga hočemo z vso močjo braniti in ga ljubiti. In to nam bo nekdanj sladka zavest, da je naša domovina oteta in srečna po svojih zvestih otrokih!

Mara P.

Iz šole izstopivšim mladenkam!
Drage sestrice! Nastopile smo novo dobo, dobo skušnjav in bojev. Treba je nam odločno nastopiti, da nas sovražniki ne potegnajo v pogubo, kajti ravno smo na razpotju, na katerem sovražniki najbolj prežijo na nas. To razpotje je doba, ko me zapustimo šolske klopi in se lahko odločimo za katerokoli stran. Sovražniki si z vso močjo prizadevajo, potegniti nas v blato pogube in narodnega izdajstva, ali me se ne udamo. Odločno in pogumno nastopimo po vzgledu naših starejših sestrice in jim pomagajmo pri njihovem vzglednem narodnem delu. — Z zaupanjem, da najdejo moje skromne vrstice odmev v vaših vrstah, vam prinaša pozdrave z lepega Dravskega polja vaša najmlajša sestrice Marjetica. (Pozdravljena najmlajša sestrice! Opomba uredništva.)

Pomladni spomini. Pomlad, pomlad! Kako krasna si se spet vrnila. Ves svet si hipoma izpremenila v duhteč vrtec, v krasen raj. Zemljo si oblekla v krasno praznično obleko, gozd si ovila v zelen plašč in mu podarila ljube pevce, naša srca si prerodila,

pomladila in jih napolnila z nekim neznanim hrepenenjem ter jih povzdignila kvišku.

Vsakemu si prinesla drugačno veselje. Otroci se vesele po svoje ter dajejo duška svoji radosti z vriskanjem in prepevanjem.

Tamkaj pa poglejmo starčka. Celo zimo je presedel pri peči, a zdaj mu ni več strpeti v sobi. Na palico oprt stopa počasi ven iz vasi tja na ravno polje. Počasi pride do kapelice ob gozdu. Brezmadežno pozdravlja z rožljanjem debelega molka, njega ustne se jamejo gibati in šepetati molitev in zahvalo Vsemogočnemu in ljubi nebeški Materi. Ta molitev je zahvala, da ga je ljubi Bog ohranil še pri življenju ter mu dal še enkrat gledati pomladni kras slovenske zemlje, ah, morda zadnjikrat to pomlad. Ne more se ločiti od tod. Oči mu zro v daljo po pisanem travniku, po zelenem gozdiču. In tja gori se ozira... Tja gori, kjer cvete večna pomlad, katera ne mine nikdar, nikdar!... Oh, saj želi tja gori... Morda je letošnja pomlad zadnja predpoda one večno blažene, neminljive vigredi...

— — —

Pozdravljena ti rajsko lepa pomlad! Kaj si pa meni prinesla? Kake spomine pa obujaš v mojem srcu? Ali ti spomini! Veseli in žalostni so!

Lansko pomlad je bilo. Uprav se je začel gozd premlajati in tički so veselo ščebetali po drevju. Kako je bilo prijetno, ko smo se zbrala dekleta nedeljskega popoldneva na določenem prostoru kraj gozda. Veselo smo prepevale in se šalile. Vse smo bile vesele krasnega božjega sveta, samo ona naša družica Anka je bila resna in otožna. Prej najbolj živa in razposajena, postajala je dan za dnem otožnejša in bolj molčeča. Pela ni več z nami, včasih se je oddaljila od nas in zrla tja čez polje v daljine gore. Bog ve, kje so ji hodile nemirne misli? In me smo jo pustile, nismo jo hotele motiti in nadlegovati z vprašanji.

Ena izmed nas pa je rekla: „Anki se pozna na njenem obnašanju, da nosi v sebi kal bolezni“. Vse smo pritr-

dile temu. Isto smo že mislile prej na tihem.

Pomlad je odhajala, poslavljalja se je od zemlje in pekoči solnčni žarki so pripekali bolj in bolj. Tudi Anka se je poslavljalja... Poslavljalja se je od svojih prijateljic ter odhajala... Pokopali smo jo, njeno gomilo pa so rosile naše solze.

— — —

Ni mi ostati doma. Zunaj je tako lepo in prijetno. Solnce sije tako milo in ves duh je prepojen z vonjavo cvetočih, snežno-belih črešenj; krasen izprehod po božji naravi! Toda sama sem. Nobene nekdanje tovarišice ni več. Ene je vrgla usoda v svet, druga je šla z lansko pomladjo...

Tja za vami na pokopališče stopa moja noga, gnana od hrepenenja po izgubljeni, dragi prijateljici. Ah, ti spomini! Nimam jih še sicer mnogo za seboj, a te, katere imam, ostanejo mi za vse življenje najljubši in najdražji. Mislim namreč spomine na zlata otroška leta, na one srečne in vesele dneve zlate detinske dobe, ko mi je bil ves svet raj, ko je bilo življenje brezskrbno, brez kesanja, brez spominov na take dni, ki bi mi morda vznemirjali srce in privabljali solze v oči...

Tja daleč nazaj, v mladostne dni se vračam. Ljub mi je spomin na detinska leta, ko sva z Anko letale za našo babico, ki nama je pravila lepe povesti o ljubem Bogu in nebeški Materi.

Drag mi je spomin na tisto dobo, ko sva hodili v šolo, se skupno učili in skupno prejemale nauke za poznejše življenje. Drag mi je spomin, ko sva v beli obleki klečali pred oltarjem in pričakovali, da bo nebeški gost prvič v najini duši...

Drag in ljub mi je spomin, ko sva klečali pred oltarjem Brezmadežne, proseč in govoreč ji: „Izvolim te danes za svojo gospo, zavetnico in mater...“

Na vse, vse to mi je spomin drag in jasen, kot vzhajajoče solnce! Ob tvojem grobu se spominjam vseh teh dogodkov, ki so nama bili v življenju ljubi in dragi. Vzbujaajo se mi spomini,

žalni in radostni, ki so se kdaj pojavljali v najinem življenju.

Še lani sva bili srečni in veseli skupaj. Danes pa, ko ovija zemljo pomlad v svoj cvetoči plašč, ovija tudi tvoj grob v rožnat pajčolan. Toda tam gori vživaš lepšo, bujnejšo pomlad, ki nikdar ne odevete!

Te spomine pišem danes v „Naš Dom“, kjer se te, draga Anka, spominjam v živi domišljiji, ti pa se spominjam mene tam gori, da se enkrat veseliva skupaj večne, vedno lepe nebeške pomladi!

Mara P.

Odgovori. Rešitev k prvemu vprašanju. „Kdor sam sebe povišuje, prazno glavo oznanjuje.“ — Vsakemu je dovolj znana ona povest o praznem klasu.

1. Kakor prazen klas nima nobene vrednosti, istotako tudi prevzetno dekle ne. Ponižnost bodi značaj prave Slovenke. Kratko in ljubeznjivo bodi njeno vedenje z vsakomur; tako si bo pridobila slovenska domovina ugled tudi pred tujci po svojem ženstvu. Ponižnost, združena z odločno, krepko voljo, vse moči žrtvovati v blagor domovine, to naj bi bilo načelo slovenske mladenke.

2. Gornjeradgonska dekliška zveza deluje po načrtu, osnovanem že pred več leti, in sicer na podlagi 5. obljube Gospodove. „Pri vsakem podjetju in delu bom dal obilo blagoslova tistim, ki častijo moje Srce.“ — To presveto Srce, katerega krasno sliko ima Dekliška zveza v društvenih prostorih, je njen ščit, branik in vrhovni vodja. Po njem se uči ljubiti domovino, po njem in ž njim si prizadeva, pravila, zasnovana že pred leti, izvrševati točno, ter se trudi, vzgojiti po tem načrtu svoje članice v vzgledne gospodinje, krščanske žene in matere, ki naj bi bi-

le dika, ponos in nada slovenske domovine.

To je moja razlaga glede načrta dekliških zvez. — Kdo je zanj?

3. Ako pa še smem opomniti katero besedico glede »Orlic« kar se je že parkrat omenilo v »Našem Domu«, sem pa z večino naših deklet tega mnenja; čemu siliti možem in mladeničem naprej. Bodimo Bogu hvaležne, da imamo tako krasno dekliško organizacijo, ki nam nudi dovolj izobrazbe, ako si jo le hočemo prilastiti. Orlovska organizacija je za fante, a ne za nas. — Bog je ženski že ob stvarjenju odločil drugi delokrog kot možkim. — Ali se nam ne bo ves svet smejal? (Sodite preveč črnogledo; tudi Orlom so se smejali, a sedaj ne več. op. ur.) — Naše telovadno orodje, ker smo iz večine kmečkega stanu, je pač kuharica, šivanka, srp, grablje, motika itd. Ako bomo te dobro sukale, smo storile dolžnost glede telesnih vaj. Če pa hočemo razvedrila izven stanovskega dela, ga pa najdemo v zvezinem delovanju dovolj.

4. Krasna pa je misel savinjske mladenke glede kroja za narodno nošo, ki ga je opisala v 10. številu N. D. To je res nekaj izvirnega in pristno slovenskega. Mislim, da bo ta kraj ugal vsem. Za to nošo bo slovenska štajerska mladenka imponirala vsakomur. Samo, da bi svetovala za tiste kraje, kjer je bila v starih časih v navadi peča, obveljala tudi sedaj lepo belo vezana peča. To so misli Tončke Gornjeradgonske.

Pomladne želje.

Priroda je spala
pa zopet je vstala
in prišla je zala
preljuba pomlad.

Tudi v naša srca drage mladenke naj zaisije pomlad, ter nam prinese več poguma in kreposti. Naj nam prinese novega navdušenja za versko in narodno stvar. Naj nam prinese mnogo novih članic v Dekliško zvezo ter navdušuje hrabre boritelje za vero in dom. Naj se zbudi iz zimskega spanja tudi ona mladenka, ki še noče vedeti, da je prišla ljuba pomlad tudi v našo domovino in da je treba tudi delati in sejati, da bomo mogle tudi žeti bogat pridelek. Da, pomlad je čas dela in setve. Izobrazujmo in vzgojujmo same sebe, da moremo kedaj tudi me dekleta biti v korist dragi naši domovini. Pridobivajmo novih članic v našo dekliško zvezo, da njih mlada srca ne zajdejo na napačno pot. Kajti hudobni duh preži ravno na mladino, da bi jo dobil v svoje kremplje ter jo večno pogubil. Vse drage sestrice pozdravlja

Nežika K.

Dobri nasveti.

Svetovalka zahvaljuje pridno računarko „Savinjsko Liziko“. Edino o si je upala v boj z usodopolnim at“. Za še nedoločene obresti po-

slala ji bo naša ljuba Pepca bonbončkov v nagrado. — Pa konec šale!

Res, poletje je čas dela; a vem, da vendar nikdo ni brez proste urice. Te, sedaj nam pičlo odmerjene urice bi bi-

lo uporabiti za našo izobrazbo, za duševno razvedrilo, pa tudi v krepitev telesnega zdravja, in sicer tako, da naša, ne preobilno napolnjena mošnjica

ne bi bila preveč zadeta. Kdo ve tozadevno nekaj praktičnih nasvetov? Na dan ž njimi! — Vam kliče
stara radovednost.

Društveni glasnik.

Sv. Lovrenc na dr. polj. Poročilo Dekl. zveze: Dne 26. januarja je imela Dekl. zveza svoj občni zbor. Takrat nas je obiskala vrha predsednica Ljutomerske Dekl. zv. Č. g. kaplan govorijo o potrebi in koristi Dekl. zveze ter izrazijo željo, da bi naj bile vse Marijine družbenice tudi članice Dekl. zveze. Zatem nastopita mladenki Trezika Krajnc in Trezika Pišek v dvogovoru »Zakaj k deklinški zvezi«. Marija Mlakar je govorila, kako potrebna je izobrazba slovenski mladenci. Marjeta Mlakar se zahvali v imenu vseh članic gosp. kaplanu za ves trud. Nato se je izvolil odbor, po večini stari. H koncu so še priredile članice deklinške zveze igro enodejanko »Na razpotju življenja«, pri kateri je sodelovala predsednica Ljutomerske Deklinške zveze Micika Krajnc, za kar se ji pristrčno zahvaljujemo. Prvi deklinški shod se je vršil dne 2. marca. Udeležba je bila polnoštevna. Predsednica Marjeta Mlakar po pozdravu govori o izobrazbi mladenke ter nam priporoča, da bi se zmirlj rade udeleževale naših shodov. Marija Horvat deklamira »Vesela pevka«. Marija Valentin nas navdušeno vabi v Marijino družbo in Dekl. zvezo. Lucija Hrtič deklamira »Kameniti ribič«. Katra Osl govori o dobri in slabi tovarišiji. Pišek Terezija govori o treh rožicah, ki bi naj cvetele v vrtu deklinškega srca in to so ponižnost, nedolžnost, ljubezen do Boga in slovenske domovine. Nato nastopita mladenki Trezika Krajnc in Trezika Pišek v dvogovoru »Najlepši kinč«. G župnik nam priporoči gospodinjstvo ter obžaluje, da pri nas do zdaj še nimamo nobene gospodinske žole. Priporočajo nam gospodinski tečaj, ki se bo vršil v St. Jurju ob juž. žel. Na Velikonočni ponedeljek je bil občni zbor Bral. društva. Natančneje o tem shodu naj poroča tajnik sam. Udeležile smo se ga tudi mladenke v obilnem številu. Ob enem smo god obhajali našega častitega g. župnika. Marijine družbenice oziroma članice deklinške zveze so jim častitale v enodejanski igri »Tri čudotvorne rožice«. Mladenki Franc Pršuh pa je deklamiral lepo pesmico za god. Tudi pevke nas razveselijo pri vseh naših prireditvah z mičnimi pesmicami. Šent Lovrenske mladenke proč z napačno boječnostjo pred hudobnimi jeziki iz prijenih ljudi, oklenite se skrbno zveze, v kateri najdete pošteno zabavo in pravo izobrazbo.

Tajnica.

Gornja Radgona. Prvo četrtletno poročilo o delovanju Deklinške zveze v letu 1913. Prvi poučni shod je bil dne 6. januarja. Posvetitev presv. Srcu Jezusovemu so zapela dekleta. »Kaj prineslo novo leto« je deklamirala Ter. Vreča. Govor predsednice Nežke Osojnik; govorila je prav zanimivo. Predstavila nam

je staro leto v podobi starčka z dolgo, sivo brado, ki se poslavlja od Deklinške zveze in nam naroča, da se nikakor ne smemo posloviti z njim vred od našega delovanja! Novo leto pa nam je predstavila v podobi nadepolnega mladeniča. Ta bode veliko izpolnil, a tudi od nas veliko zahteval! Govornica je še tudi povdarjala, da se bode vedno delovalo le samo na verskonarodni podlagi. Knjižničarka Eliza Pelcl je govorila o knjižnici, ki je jako skrbno urejena. Gospod voditelj so razodeli nekatere skrivnosti iz vprašalne škatle in dali dobrih nasvetov. »Lipa zelenela je« so zapela dekleta. Udeležba shoda je bila povoljna. Dne 26. januarja je priredila Deklinška zveza godovno slavnost. Slavnostni govor predsednice Nežke Osojnik. »Očetov god«, igra v enem dejanju, spisala naša T. Kovačič. Igrali so otroci. »Zdravica« in »Zvezda« zapoje dekleta. »Dve sestri«, igra v dveh dejanjih. Igrala so dekleta še precej dobro. »Čuj lombardsko petje glasno«. Zapela dekleta. Drugi poučni shod je bil dne 2. februarja. »Marija, v tebe upam«. Zapoje dekleta. »Bodimo zveste hčerke Marijine«, navdušeno govorila Elizabeta Slavič. Nekoliko nasvetov glavne voditeljice Marijine družbe M. Klobasa. »Iz knjige dekletom«. Brala Matilda Roškar. Krasni nasveti. Želeti je, da bi se tudi po njih ravnale. »Preljubo veselje o j kje si doma«. Zapela dekleta. Gosp. voditelj so še razložili skrivnosti iz vprašalne škatle, a tokrat so razložili vse, hvala Bogu. Tretji poučni shod je bil 2. marca. Iz mohorjeve knjige »sv. spoved« razpravlja predsednica Nežka Osojnik. Govorila nam je na srce, naj si izobrazujemo svoje duševno stanje in svojo vest. Dialog o »Slov. Straži« sta razpravljali Mirosl. Pintarič in Ter. Vreča. Uspeh je bil ta, da še jih je isti dan pristopilo 28 k podružnici Sl. Straže, ki se bode v kratkem na željo gosp. voditelja pri nas ustanovila. Jezus na križu zapela dekleta. Tajnica Terezija Vreča je poročala, kar se je sklenilo pri seji dne 23. februarja namreč članice, ki nočejo spolnjevati društvenih dolžnosti, čeravno se jih opominja, bodo izključene ali iz društvenega zapisnika izbrisane. V. Gosp. voditelj so še razložili vsa vprašanja iz vprašalne škatle. Udeležba je bila povoljna. Na belo nedeljo dne 20. marca je priredil »Evharistični odsek« Dekl. zv. slavnost po sledečem sporedu: »K tebi Jezus ljubeznivi«, zapela dekleta. »Članica dekl. zv. bodi v cerkvi zgled drugi mladini«. Govorila Terezija Kovačič, učila nas in nam na srca pokladala dostojno obnašanje pri spovednici, pri obhajilni mizi itd. »Pridi sladki ženin duše« zapela dekleta. »Moj mili dom in sv. Evharistija« deklamirala predsednica Nežka Osojnik. »Moj

Zveličar tebe užiti in duša moja poj veselje zapela dekleta. »Bela nedelja«, igra v šestih dejanjih. Igralo je 12 deklet in 4 otroci prav lepo in vrljo. »Presv. Srce slavo naj poje ti srce« in pa »Sina božjega Srce« zapela dekleta. Predsednica Nežika Osojnik se zahvali vsem domačim in pa tudi tujim gostom za obilni obisk, posebno pa vrlim Jurjovčankam ob Ščavnici. Vsem sestricam po širni slovenski domovini pošilja iskrene rodoljubne pozdrave tč. tajnika.

Kebelj na Pohorju. Prav prijetno smo se imeli na Križevno popoldan, kot nalašč za 1. maj. Naši mladi so uprizorili igri »Darežljivi otroci« in »Lažnjiva Milena« s primernim petjem in deklamacijami. Posebno igra »Lažnjiva Milena« je vzbudila med gledalci, kojih je bila prostorna šolska soba nabito polna, kar največ smeja in odobravanja v dokaz, da so igralci prav dobro rešili svoje vloge. Mnogo priznanja in pohvale je žel tudi naš novi, šele komaj mesec dni obstoječ tamburaški zbor, ki je pod spretnim vodstvom g. nadučitelja Breganta izvajal krasne melodije. Da je vse tako krasno uspelo, gre hvala predvsem g. nadučitelju Bregantu, ki se je z vsemi močmi trudil pri učenju igralcev kakor tudi tamburašev. Hvala pa tudi č. g. župniku in gdč. učiteljici za krepko pomoč in sodelovanje v tamburaškem zboru. Kjer takšne osebe vodijo in sodelujejo, tam je prihodnost naša. V takšno družbo zahajati in se v njej izobraževati, se bo prava slovenska mladina vedno veselila. Posebno pa mladeničem ne bo treba tolikokrat kašo pihati, ako bodo pokazali hrbet žganjarnam in šnopsarski družbi ter stopili v naše vrste. Tedaj se bodo uresničile besede napisa nad odrom. »Mladina, ti budiš nam upe zlate«. Našega g. nadučitelja pa prosimo, da nam večkrat kaj takega priredi, da se bomo tudi tukaj lahko postavili: »tudi mi smo mi, po naših žilah teče kri«.

Marenberg. Poročilo o delovanju Mlad. zveze. V. pod. shod, ki se je vršil dne 11. avgusta, je bil sledeči: Arih Anton govori po pozdravu o potrebah mladeniške organizacije. Veronik Anton razpravlja o dolžnostih slov. mladeniča, narodnih ali verskih. Golob Franc deklamira pesem »Slovenska domovina«. Gosp. duh. vod. govorijo o praznovrstu. VI. shod je bil 27. novembra pri podružnici sv. Janeza, obenem Slomšekova slavnost. Slavnostni govor je imel Jakob Fras, ki opominja mladeniče, naj posnemamo Slomška v narodnem oziru, kajti Slomšek ima največ in neminljivih zaslug za probujno slovenskega naroda. Arih Anton deklamira pesem »Tužne solze«. Veronik Anton vabi mladeniče, naj pristopijo v obilnem številu k naši zvezi, ker tukaj zadobi vsak potrebne izobrazbe za sedanje, kakor tudi za poznejše življenje. Vmes so nam tudi zapeli še marsikatero lepo pesmico. VII. pod. shod dne 24. decembra zvečer pri Sv. Janezu. Najprvo petje mešanega zbora. Nato govori Arih Anton o nemškutarskih nerodnostih. Fr. Miklavc iz Ribnice je navdušeno deklamiral pesem »Novoletno voščilo«, Ivan Kolar pa pesem »Slovenskim mladeničem«. Zborovanje se je zaključilo

s petjem. I. pod. shod dne 23. svečana tekočega leta pri Sv. Janžu: Arih Anton pozdravi navzoče tovariše z mično pesmico »Pozdrav«. Kot govorniki so nastopili sledeči: Ivan Kolar je govoril »Korajžno naprej«. Veronik Anton »Ljubezen do domovine«, Franc Miklavc iz Ribnice je govoril, kako moramo ljubiti besedo materino, ki tako lepo doni »Moj sin, moja hči, ostani Slovenec ali Slovenka zvesta svojemu narodu in ljubita svojo domovino do konca svojih dni«. S petjem se je zaključilo zborovanje. II. shod dne 30. marca pri Šent. Janžu. Najprvo petje, nato govori Janko Fras o velikem pomenu društvenega življenja. Arih Anton pa o naši organizaciji. Veronik Anton deklamira pesem »Slovenski mladenič«. Ob koncu je bilo petje. Tako mladeniči, le korajžno naprej in zmaga bo naša. Tajnik.

Ormož. V nedeljo, dne 20. aprila se je vršil pri Veliki Nedelji občni zbor dekanjskega okrožja Mladenških zvez, kateri je bil od strani mladine zelo dobro obiskan. Čudimo se, kako to, da letos k temu občnemu zboru edino središka župnija ni poslala nobenega delegata? — Otvoril je občni zbor predsednik Sever, ter pozdravil vse navzoče, osobito zastopnika S.K.S.Z. gosp. Žebota, ter je v nadaljnjem govoru slikal razmere, koje vladajo v novodobni Turčiji, ter grajal različne pašalike po naših spodnještajerskih mestih. Spominjal se je nadalje tudi vseh, kateri so na ta ali oni način pomagali našim mladinskim organizacijam, ter izrekel svojo zahvalo vlč. gosp. Fr. Močniku, kaplanu pri Sv. Tomažu bl. Ormoža, ter mu v imenu vseh, k njega imenovanju za župnika k Sv. Roku na Šotli najiskreneje častital. Spominjal se pa je tudi blagopokojnega g. Matija Šinkota, vpokojenega župnika v Središču, kateri je bil velik prijatelj naše slov. kat. mladine, ter ga vsem priporočal v blag spomin. Zatem je podal besedo slavnostnemu govorniku g. Žebotu, kateri je naslikal mladeničem tri najhujše sovražnike in tri najboljše prijatelje naše mladine, ter svoj skoz in skoz zanimiv, poučen in poljuden govor podprl s temeljitimi dokazi. Zatem je še govoril g. Grobljar o vplivu slabega časopisa na našo mladino. Med slučajnostmi so se stavili različni predlogi, kateri so bili večinoma sprejeti. Sklenilo se je na predlog predsednika, prirediti letos najbrž meseca junija poučen izlet po orm.-ljutomerskih goricah, ter, da se naj letošnji mladeniški shod vrši pri Svetinjah. — Z upanjem, da bo to zborovanje rodilo obilo sadov, se je zaključil letošnji občni zbor. Z Bogom za narod! — v —

Ormož. V nedeljo 1. junija se vrši v Ormožu sestanek vseh deklških zvez celega okraja. Vse članice so najuljudneje vabljene! Na sporedu je ustanovitev dekanjskega okrožja Deklških zvez za ormoški okraj, ter zanimiv govor.

Ormož. Iz župnij Sv. Miklavž, Svetinje in Sv. Bolfenk ni v »Našem Domu« nikoli nobenega poročila! Kaj je temu vzrok? Pri Svetinjah se Dekliška zveza tako lepo giblje, a v Mladenški zvezi pa vse spi. Pri Sv. Miklavžu in pri Sv. Bolfenku se pa že več let ni sklical

občni zbor. Mladeniči v omenjenih župnijah, predramite se, skličite občne zборе, izberite si odbor, kateri bo res voljen delati in ne zao-stajajte za mladino drugih župnij! Gg. duh. voditelji v omenjenih župnijah, upoštevajte, da bodočnost je mladine in da bo le potem srečna bodočnost naše domovine, ako bodele vzgojili mladino v pravem verskem in narodnem duhu! Zatorej na noge vsi, katerim je na srcu blagor naše mladine, a na noge pa tudi ti mladina!

— v —

Središče. Štirimesečno poročilo Dekliške zv. I. shod dne 6. januarja 1913. 1. Predsednica otvori shod z novoletnim voščilom. Naštevam nam delovanje, požrtvovalnost in neustrašenost Dekl. zveze v teku svojega obstanka, pa tudi vse uspehe, katere je dosegla v tem času. 2. Dečko Mar. govori o svojstvih dobre gospodinje, zlasti o napredku. 3. Kolarič Joz.: O izobrazbi deklet, ki stopijo iz šole. 4. Bra-tuška M. deklamira »Hvala dreves«. Blagajničarka poroča o dohodkih in izdatkih Dekliške zveze v letu 1912. 6. Ivanuš Eliza: Nevarni sovražniki deklet kakor: ples, znanje, nečimer-nost v obleki, slabe službe. 7. Č. g. duhovni voditelj priporočajo zlasti tiste knjige, ki so potrebne v domači hiši: Domači zdravnik, Po-strežba bolnikom itd. 8. Predsednica poziva članice, da pridno agitirajo za izobraz. društ. ter zaključijo shod. II. shod dne 9. februarja. 1. Predsednica govori po pozdravu o izobražev. društvu. 2. Č. g. kaplan: O knjižici. 3. Horvat Matilda deklamira »V pepelnici noči«. Č. g. kaplan razložijo to pesem. 4. Kolarič Eliza o vstrajnosti in složnosti med dekleti. 5. Podgo-relec Ter.: O dekliški zavednosti. 6. Luci Ivana o abstinenci. 7. Č. g. kaplan nadaljujejo o »Sveti vojski«. K sklepu še nam čitajo iz o Slovenca o marljivosti Bolgarov. III. shod 2. marca. 1. Predsednica otvori shod s pozdravom »Hvaljen Jezus«, in nam prečita iz N. D. članek o vstrajnosti. Nadalje govori, naj bode-mo vstrajne in odločne tudi v tem, da se ne udeležujemo nobene prireditve od strani libe-ralcev. 2. Kocjan Marija o pobožnosti. Pred vsem naj si pa prizadevajo članice, da se od-likujejo po čistosti in ponižnosti. 3. Predsednica govori o »Sveti vojski«. Nekaj članic je ta dan pristopilo v abstinenco društvo. IV. shod, oziroma slavnost, prirejena na društvenem odru vlč. g. kaplanu, našemu dobremu duh. vod. M. Krajnc-u, ob njih godu, skupno z Orli. 1. Pesem »Tam za goro« pojo dekleta. 2. Častitke pred-sednice. 3. »Najlepši dan«, dramatičen prizor v enem dejanju prirejen za god. 4. »Najlepši dan«, pojo dekleta. 5. »Veseli dan pomladi«, dvogovor prirejen s častitkami za god, govo-rita Orla Jožef Črček in Franc Ploh. 6. Govori ozir. deklamacije. a) Jurkovič Al. deklamira »Kam sedaj«. b) Lesjak Al. deklamira »Kvišku srca«. c) Kovačič Terezija, članica Radgonske Dekl. zveze nam prinaša pozdrave od tamoš-njih zvezaric. 7. Pesem »Slovenka sem« pojo dekleta. 8. Č. g. kaplan zahvalijo za prireditel-ter nas spodbujajo k nadaljnemu in samostoj-nemu delovanju v mladinskih društvih. 9. Pred-sednica se zahvali za obilno udeležbo ter za-

ključi shod s trikratnim živijo-klicem č. g. duh. voditelju.

Sv. Jurij ob juž. žel. Prvo četrletno po-ročilo o delovanju Dekl. zv. Dne 9. svečana g. duh. voditelj nadaljuje svoje poročilo o božji poti v Rim 1909. Zahvali se za uspešno sode-lvanje pri molitvah vednega češčenja ter ob občnemu zboru Bralnega društva. 9. marca. Predsednica Marija Kline govori, da naj bomo ponosne na krščansko vero in na svoj kmečki dom. Lucija Fidler uči, kako naj štedimo, da si kaj prihranimo. Tajnica Antonija Florjančič si je vzela za predmet iz Teharskega tečaja: Higijena ali zdravstvo. Dne 30. aprila je Dekl. zv. uprizorila igro »Bela nedelja«, ki se je dobro obnesla. Na občnem zboru Kat. bralnega društva je k desetletnici lepo govorila podpred-sednica Kristina Regoršek: Pomembne osebe in dogodki v I. desetletju Br. dr.

Rečica ob Savinji. Kakor se v pomladi vsa narava giblje in raste, tako se je naša Ma-rijina družba razvila in zrastle do obilega šte-vila blizu 200. Poročati hočem čitateljem in či-tateljicam N. D. o slavnem sprejemu naše dru-žbe. Na praznik Vnebohoda Kristusovega smo imele pri prvi službi božji skupno sv. obhajilo; popoldan se je v šoli zbrala vsa družba in šla v procesiji s križem in zastavo pevajoč v cer-kev. S svojim obiskom so počastili družbo vlč. g. dr. Hohnjec iz Maribora, da so že pri dru-gem sv. opravilu imeli pridigo in popoldan pa sprejeli Marijino družbo. Bodi jim izrečena pri-srčna zahvala. Ginjenja se je moralo srce vzrado-stiti vsakomur ob pogledu na veliko množico na-vdušenih, belo oblečenih deklet. Želim, drage mi družbenice, da bi si prizadevale storiti čim več za povzdigo Kristusovega in Marijinega duha v svoji duši. Glavni namen naj pa vam bo koristiti sebi z življenjem, podobnim življenju, ki ga žive pravi udje Marijine družbe; ohranite in če mogoče povečajte v sebi pravega Ma-rijinega duha v lastno posvečenje, da bode-te potem lahko delovale v zveličanje drugim, vse to pa iz ljubezni do Jezusa in Marije. V imenu družbenic izrečem neizbrisno hvaležnost naše-mu vlč. gosp. kaplanu ob enem voditelju naše družbe za vstrajno požrtvovalnost. Izročam srčni pozdrav vsem sodružnicam cele Slo-venije

Družbenka iz Rečice.

Vojnik. Vesel gleda jeseni kmetič na-zaj naoletni trud, ko spravlja poljske pridelke v svoje shrambe. Tako je tudi naše šele pred dvema leti ustanovljeno Izobraževalno društvo na svojem drugem občnem zboru dne 13. aprila z zadovoljnostjo zrlo na svoje delovanje v preteklem letu. Društvo je priredilo preteklo leto veliko Slomšekovo slavnost, 2 igri in 4 društvena zborovanja s petjem, deklamacijami in navdušenimi, poudčnimi in zgodovinskimi govori. Članov šteje društvo danes 160. Društvena knjižica ima dosedaj le 303 knjige, ven-dar pa se je prebralo celo leto nič manj ko 2322 knjig. Tudi gmotno stanje društva je še bilo precej povoljno. Izražala pa se je vse-stransko želja po društvenem domu, ker so se-danji prostori v cerkveni hiši premajhni, da bi mogli obsegi vso uka in izobrazbeželno mla-

dino. Zato se je sklenilo za zdaj ločiti možka in ženska društvena zborovanja in se je volil poleg možkega tudi provizorični ženski odbor. V možki odbor so bili voljeni: Valentin Samec, č. g. Jože Potovšek, č. g. Jakob Cinglak, Martin Zagažen in mladenici: Martin Preložnik, F. Pukl, Franc Gorjanc in Mihael Okorn. V provizorični ženski odbor pa mladenke: Antonija Kroflič, Ana Kolšek, Franca Gaber, Antonija Regoršek, Antonija Turk, Ivana Rebevšek, J. Legvart in Barbara Novačan. Nato je deklarirala s prirojeno ji spretnostjo mlad. A. Turk S. Gregorčičevo: Naš narodni dom. Ml. Barbara Novačan je navduševala »na delo zoper slab tisk in časopisje«. Ml. Ivana Rebevšek je v svojem govoru prav lepo kazala, kako je mladenka in žena steber vsakega naroda. Domači g. kaplan govori potem o zaslugah sv. cerkve za človeštvo in se ozira posebno na suženstvo. Med petjem primernih pesmi so zborovalci odhajali. Sklenili smo zanjprej mesečno prirejati zborovanja, kajti ravno po zanimivih in podučnih predavanjih si najbolje bistrimo razum in srce in utrjujemo voljo za vse dobro. Ker smo bili po zimi radi pomanjkanja prostora zadržani, priredimo pa majnika kar dve igri; mladeniči igro »Saljivi lovec«, mladenke pa »Dve materis«. Z upa in veseja polnim srcem začenjamo novo društveno leto.

Zreče. Poročilo letošnjega delovanja Ml. zv. 1. Dne 12. januarja smo imeli občni zbor. Nastopilo je v pretečenem letu 9. mladeničev, nekateri po dvakrat. Uprizorili smo tudi tri predstave. G. voditelj so nas z primernimi besedami vspodbujali k vstrajnosti. 2. Na drugem mesečnem sestanku dne 23. februarja nam je tovariš Hribarnik Fortunat navdušeno prednašal Gregorčičevo pesem »Življenje ni praznik«, katero so nam g. kaplan še natančneje razložili. Nato so nam dali potrebna navodila, česa se mora mladenič varovati, če hoče biti olikan in izobražen. — Grdega, nespodobnega, umazanega govorjenja, preklinjanja, ki razodeva surovost človekovo. 3. Tretji sestanek se je vršil dne 16. sušca. Tovariš Kubot Alojz je prednašal pesem »Bratje v kolo se vstopimo« (Gregorčič). Hren Ignac je govoril o lepoti mile naše slovenske domovine ter nas vspod-

bujal k ljubezni do nje. Tovariš Sladek Anton je predaval o lepih ciljih in namenu naše zveze. G. voditelj so nam tokrat razlagali, kaj se za mladeniča ne spodobi: pijačevanje, ponočevanje in pretepanje. 4. Na občnem zboru »podružnice Slov. Straže« 25. marca je prednašal tovariš Ignac Hren pesem »Ljubezen do domovine«. Hren Rudolf, Sadek Albin, Kubot Alojz, Črešnar Alojz so pa uprizorili šaloigro »Boljša je kratka sprava, ko dolga pravda«. Vsi so svoje vloge dobro rešili. 5. Na mesečnem sestanku dne 6. aprila je tovariš Naglič J. razlagal postanek raznih narodov ter nam nato orisal lepoto naše domovine. G. voditelj so nam razlagali, kako si moramo varovati zdravje. Z veseljem lahko tudi poročamo, da se naše število vedno bolj množi; pri vsakem sestanku nas je več in tako je upati, da bodo počasi tudi oni, ki še sedaj našo zvezo po strani gledajo ali čez njo zabavljajo, prišli do spoznanja, da smo mi na pravem potu, ki vodi do naše lastne sreče in do sreče mile naše slovenske domovine.

Tajnik.
Zreče. Na dekliskem mesečnem sestanku 9. sušca nas je tovarišica Klančnik Francka vspodbujala k delavnosti, vstrajnosti in k požrtvovalnosti, ako hočemo, da bo naša zveza vedno bolj napredovala in da bomo dosegle v zvezi svoj namen. Drobne Marija nam je kazala na dveh zgledih, kako lepa je čednost na mladenki zlasti usmiljenost do bližnjega in kako ostudna je neusmiljenost. Lamut Barbika nas je navduševala k miroljubnosti med seboj ter nam je predočevala, kolik blagoslov prinaša miroljubnost posamezniku, družini in sploh vsaki družbi. Brez te čednosti je vsako delovanje brezuspešno, vsak napredek nemogoč.

Anica.
Zreče. Dne 14. aprila 1913 je umrl vrl in vzgledni mladenič iz Marijine družbe France Sojč. Rajnki je že par let trpel na mučni bolezn, a prenašal jo je nad vse potrpežljivo in vdano v voljo božjo. G. župnik so mu v slovo govorili ganljive za mladino, zlasti za družbenike vspodbudne besede. Komur je Marija mati, mičesar se mu ni treba bati. Naj mu bo zemljica lahka.

Družbenik.

Drobtinice.

Nova znamka za vžigalice »Slovenske Straže«. V zalogi J. C. Menardi v Ljubljani so izšle nove vrste vžigalice »Slovenske Straže« v korist obmejnim Slovincem. Sika na škatljici nam kaže orla, plavajočega nad Ljubljano. Stare znamke vžigalic v korist obmejnim Slovincem bodo v kratkem izginile iz prometa. Opozarjamo vse naše somišljenike na te nove naše vžigalice in prosimo, da jih povsod širijo. Nova znamka izključuje vsako zamenjavo s kakimi drugimi vžigalicami, zato bo ta znam-

ka jako dobra za agitacijo. Vžigalice »Slov. Straže« so še vsem premalo razširjene, zato naj sedaj naši somišljeniki skrb, da bodo nove vžigalice pomnožile dohodke »Slov. Straže«. Vsak naš somišljenik, vsaka naša somišljenica naj povsod odločno zahteva vžigalice v korist obmejnim Slovincem iz zaloge J. C. Menardi v Ljubljani. To je treba poudarjati, ker jih nekateri trgovci in trafikantje sicer imajo v zalogi, vsiljujejo pa druge vžigalice.

Prirejene slavnosti in prireditve:

Kraj	dan	ime društva	prireditev
Sv. Jurij ob Ščavnici	1. maja	Dekliška zveza	mesečni shod
Rajhenburg	1. junija	» »	mesečni sestanek
Ljutomer	1. maja	» »	poučni sestanek
Prihova	1. »	Marijina družba deklet	podučni shod
»	11. »	» » fantov	» »
»	12. »	» » »	Izlet
Zreče	4. »	Mladeniška zveza	mesečni sestanek
Ormož	1. junija	Dek. zveze celega okr.	sestanek
Pilštanj	27. aprila	Dekliška zveza	podučni shod
Prihova	4. maja	» »	» »
Sv. Trojica v Halozah	1. »	Mladeniška zveza	» »
Slivnica pri Mariboru	4. »	Orli	Mala pevka
» » »	18. »	»	» »
Ljutomer	11. »	»	mesečni sestanek
Petrovče	12. »	Savinjsko okrožje Z.S.D.	občni zbor
Ptuj	?. »	Dekliška zveza	majniški shod
Sv. Peter na Med. selu	24/3; 25/3; 6/4	Orli	Turki pred Dunajem

Boj za kraj. Gdč. Lizika Savinjska nam je dovolila, da izrazimo tudi druge svoj okus glede narodne noše. Pred vsem si jaz narodne noše brez predpasnika ne morem predstavljati. Bil bi naj majhen, v kozice vrezan in iz svile ali atlasa; za kake vrtné prireditve pa bel. — Na glavo na vsak način avbico, in sicer belo. Pas in pa pentlja iz rudeče svile? Ali ni to prekriceče? Jaz bi bila za pas iz blaga iste barve kot krilo, a svilen in vezen v istih barvah kot modere. Pas naj bi bil 20 cm večji kot je potreba, in kjer se konca stikata, lepá pentlja iz trobojnih trakov. Krilo je lahko tudi temno rudeče, segajoče do gležnjev. Tiste, ki so vajene izrezka pri vratu, ga tudi lahko imajo, a v nadomestilo ovratnika korale (ali žametest trak s križcem). S frizuro, kakoršno je omenila gdč. Lizika, smo pa gotovo vse zadovoljne. — Takega okusa je nekaj Ptujčank, ki so začasno na Dunaju.

Boj za kraj.

Toliko se govori in piše zadnje čase o narodni noši, da se mi zdi uместno, da tudi jaz izrazim svoje mnenje v tem oziru. Kolika škoda je, da je naša narodna noša že skoraj popolnoma izginila! Kmečke Slovenke nosijo rajši moderna krila, jopiče, svilnate robce, šale in celo klobuke, kakor da bi nosile ob nedeljah krasne peče, avbe in pas. Drugi narodi, n. pr. Če-

hi, Slovaki, Rusi, Srbi in Hrvatje spoštujejo narodno nošo kot svetinjo, ki so jo podedovali po svojih pradedih. Ponašajo se ž njo pred vsem svetom in ves kulturni svet občuduje in spoštuje to lepo narodno nošo. Tirolei nočejo odložiti svoje narodne noše za nobeno ceno, nemški kmetje imajo tudi nebroj krasnih narodnih noš, ki so jim ostali zvesti tudi v 20. veku. Le Slovenke ne marajo nič svojega, le Slovenke izdajajo tudi v tem oziru svoj narod, silijo v mednarodnost ter se nosijo po dunajsko ali po francosko.

To je tudi znak, da po lastni krivdi narodno izginjamo. Naj bi vsaj kmetška dekleta gojila in varovala slovensko narodno nošo, ki dokazuje, da smo narod svojega značaja in svojega okusa, da smo tudi sami za-se nekaj, in ne le — privesek tujstva. Tu naj velja geslo: Svoji k svojim, ob svojem in posvoje!

Da pa ne ostane ta ideja na papirju, bi bila v prvi vrsti dolžnost dekliških zvez, da jo udejstvijo. Glede oblek bi bila jaz mnenja, da se približamo splošni slovenski narodni noši, kot smo jih videli pri jubilejnem sprevodu na Dunaju l. 1898. Občudovanje vredne so lepe peče in avbe ter pas iz medi. Začnimo tekMOVati med seboj, o mislimo si narodno nošo ter se prikazimo ž njo na dan letos na katoliškem

shodu, ki bo meseca avgusta v Ljubljani. Temu mojemu dopisu pa še priklopim predlog, da bi se sešle vse dopisovalke „Našega Doma“, vse odbornice naših dekliških zvez, kakor tudi članice, koncem julija ali začetkom avgusta v Mariboru na prijateljski sestanek, po možnostih v narodnih nošah; katere je pa še nimajo, jim bo pa ta sestanek dal korajžo, da si jo omislijo. Posvetovale se bomo o nadaljnjem našem delovanju ter o udeležbi katoliškega shoda. Veselilo me bo, če se katera naših somišljenic odzove temu predlogu in objavi svoje mnenje.

Torej na dan z n a r o d n o n o š o !
Dunajska dopisovalka.

Boj za kroj.

V zadnjih številkah „Našega Doma“ se je pod tem poglavjem začelo marsikaj premotrivati. Dolgo sem to reč mirno opazoval, a v očigled zadnje številke „Našega Doma“ se mi je pa le zazdelo vredno, rešiti čast moškemu spolu, kojoj bi bila Lizika Savinjska skoro postavila v slabo luč. (Ni tako hudo. Op. uredn.) Star pregovor pravi: „Dobro je slišati dva zvana“. — Najprej se moram ustaviti pri ženski modi in pri raznih nedostatkih, koji se opažajo vedno bolj in bolj pri nežnem ženskem spolu. Kakor znano, je Darwin učil, da je človek potomec opice. No, tega seveda ne more dokazati! — Pač pa bi jaz rekel, da so ženske v neki lastnosti precej v sorodu z opico. In ravno ta lastnost je, posnemanje vsega, kar opazijo ženske pri moških. Naj sledi par resničnih dogodov. Pred kratkim sem prišel v večjo družbo, kjer je bilo zbranih več fantov in ravno isto število deklet. Fantje so kadili cigarete ter se ob tej priliki norčevali iz deklet, da v tej stroki dekleta vendar ne morejo konkurirati s fanti. No, ni dolgo trajalo, že so, izvzemši eno, imela vsa dekleta goreče cigarete v ustih ter pušile kakor kak Mohamed v kavarni.

Ob drugi priložnosti so se dekleta iz neke napredne (!) vasi izmuzale pod raznimi pretvezami v poznih nočnih u-

rah svojim starišem ter se zbrale v precej obilem številu (okoli 18), pa jo oborožena s koli mahnila proti sosednji vasi, ker so jih fantje dotične vasi razžalili, da so rekli nekaj žaljivih besed o njih; ta dan so se hotela nad njimi maščevati. Pisec teh vrstic se je ravno po opravih peljal tam mimo s kolesom, in to čudno oboroženo vojsko, katera je spotoma žvižgala, kričala „Aufbiks“ itd. z velikim začudenjem opazoval. O uspehih, katere so dosegla Š dekleta tisto noč, molči vaška kronika, samo nekega fanta iz napadene vasi sem večkrat videl, da je bil dalj časa zelo opraskan po licu in še nekoliko šepav!

To sta samo 2 slučaja, navedel bi jih še lahko več!

Nadalje ž e n s k a v o l i l n a p r a v i c a ! To je spet predmet, v kojem bi rade ženske dosegle enakopravnost z moškim spolom. Ta oreh je nekoliko trd. Kajti angleške sufragetke že lupino mnogo časa razbijajo ter pri tem uporabljajo razna dovoljena in nedovoljena sredstva, a do jedra pa še le niso prišle. O tem nameravam napisati v „Naš Dom“ svoj čas tako en članek ter zategadelj danes drugo izpuštim!

Potem pri pijači! Tudi tukaj nočejo naše vrle ženske za moškimi zastajati. Naj navedem samo en slučaj: V neki gostilni je sedel nek kmečki potovalni učitelj; pri isti mizi je bilo tudi več kmetov, kateri so se z njim zatopili v poučen pogovor. Žena enega teh mož pa je doma pri ognjišču kuhala obed, ter si je morebiti zraven tudi za malico poskrbela kako klobaso in jo je začelo žejati. Glej, kako lepa priložnost, mož je v gostilni, hajd tje, ako me kdo sreča, pa mu porečem, da grem po moža. In res, tje pride, se začne kregati nad možem, da mora domov, a mož lepo mirno reče, vzami si četrt vina in idi nazaj, jaz se moram še z gospodom nekaj pogovoriti. Žena seveda uboga, a za dober četrt ure je zopet nazaj. Isto kakor prej!

(Konec prih.)